

Vraag nr. 279
van 18 juli 2002
van mevrouw MARIJKE DILLEN

Ecodesign – Stimuli

Sinds 16 oktober 2001 is het Vlaams informatiepunt voor ecodesign "Factor 10" operationeel. Ecodesign streeft naar een minimale milieu-impact van een product.

1. De ecodesignprojecten tonen aan dat heel wat potentieel aanwezig is zowel op het vlak van kennis als op het vlak van toepassingsmogelijkheden.

Welke initiatieven terzake heeft het departement van de minister reeds ondersteund ?

Wat zijn hiervan de resultaten ?

Op welke wijze komen ze in het Vlaams informatiepunt aan bod ?

Welke specifieke doelgroepen worden hierbij betrokken ?

2. Welke initiatieven heeft het departement van de minister genomen teneinde bedrijven te overtuigen bijzondere prioriteit te geven aan productgerelateerde milieu-impact ?

Wat zijn hiervan de resultaten ?

Is er periodieke evaluatie en zo ja, op welke wijze ?

3. "Factor 10" moet ertoe bijdragen dat ecodesign in Vlaanderen sneller wordt geïmplementeerd.

Op welke wijze gebeurt dit ?

Welke concrete initiatieven zijn er terzake ontwikkeld voor de jaren 2002 en 2003 ?

Antwoord

1. Mijn departement ondersteunt een aantal initiatieven op het vlak van toepassing van ecodesign die uitgaan van derden. Hierbij twee recente voorbeelden die gericht zijn op verschillende doelgroepen.

In het kader van het Europese LIFE-programma is binnen het Vlaamse gewest momenteel het LIFE-project "Ecodesign" in uitvoering. Dit project wordt mede financieel ondersteund en heeft als doel de Vlaamse industrie de gelegenheid te geven om kennis en ervaring op te bou-

wen op het vlak van ecodesign. Het projectteam bestaat uit de GOM West-Vlaanderen (projectcoördinatie), de VITO, de VDAB en WES.

(*LIFE : L'Instrument Financier pour l'Environnement ; GOM : Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij ; VITO : Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek ; VDAB : Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding ; WES : West-Vlaams Economisch Studie bureau – red.*)

Concreet wordt in fasen gewerkt, gaande van de inschatting van het ecodesignpotentieel bij het bedrijf, vervolgens een ecodesignanalyse op een specifiek product, tot ten slotte het effectief implementeren van ecodesign. Momenteel wordt de laatste fase uitgevoerd in samenwerking met vijf bedrijven. Na beëindiging van het project in februari 2003 zullen de ecodesignvoorbeelden verder verspreid worden via onder andere de Factor 10-website.

Een ander voorbeeld in dit verband is het "Act eco-project". Dit project is een begeleide tentoonstelling en participatieproject over vormgeving en ecologie en is specifiek bedoeld voor het hoger secundair onderwijs. Het project gaat uit van de VZW De Kunstbank in samenwerking met de VIZO-dienst Vormgeving, Futureproof(ed) en Factor 10. Factor 10 zorgt hierbij voor de inhoudelijke ondersteuning. De voorbereiding van het project wordt momenteel afgerond. De start is gepland voor september van dit jaar.

2. Het Vlaams informatiepunt voor ecodesign "Factor 10" werd opgericht om de producenten te stimuleren ecodesign toe te passen, om zo het aanbod aan milieuvriendelijke producten te vergroten. De concrete uitvoering gebeurt momenteel door VITO, onder coördinatie van een stuurgroep met afgevaardigden van de Aminoal, de VMM, STIP en de OVAM.

(*Aminoal : administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer ; VMM : Vlaamse Milieumaatschappij ; STIP : Steunpunt en Informatiecentrum voor Preventie van Afval en Emissies ; OVAM : Openbare Afvalmaatschappij voor het Vlaams Gewest – red.*)

Factor 10 richt zich in eerste instantie op de Vlaamse bedrijfswereld (ontwerpers, milieucoördinatoren, ...). Specifieke aandacht gaat ook naar instellingen gericht op onderwijs en opleiding.

Om de implementatie van ecodesign in de bedrijfswereld te stimuleren, wordt ingespeeld op

een aantal factoren die de toepassing van eco-design in de bedrijfswereld beïnvloeden. Zo bleek uit eerder onderzoek onder andere dat informatieverlening en de beschikbaarheid van specifieke kennis en tools om eco-design in te voeren, belangrijke drempels zijn bij de implementatie van eco-design in de Vlaamse KMO-wereld. Essentiële taken van Factor 10 zijn dan ook de sensibilisering van de doelgroepen en het verzamelen, centraliseren en verspreiden van de kennis en de expertise omtrent eco-design binnen Vlaanderen.

De resultaten van nagenoeg tien maanden werking van Factor 10 mogen worden gezien. Een succesvolle startdag vond plaats op 16 oktober 2001. Buiten de creatie van een goed bezochte, frequent geactualiseerde website (www.factor10.be), werd door de doelgroepen ook reeds goed gebruikgemaakt van de helpdeskfunctie van Factor 10 (meer dan 100 relevante vragen). Tevens werden twee elektronische nieuwsbrieven uitgegeven en specifieke databanken gemaakt die via de website raadpleegbaar zijn. Artikels voor vak- en algemene bladen werden verspreid. Algemene netwerkvorming vond plaats.

De genoemde stuurgroep staat in voor een continue opvolging van het project. Een globale evaluatie van Factor 10 is gezien de eerder korte werkingstermijn nog niet uitgevoerd, maar wordt wel uitgewerkt.

In het kader van de huidige herstructurering van de Vlaamse overheid en de verdere optimalisering van de informatie- en steunpuntwerking worden momenteel de nodige stappen ondernomen om Factor 10 binnen de Vlaamse milieuoeverheid onder te brengen. In dat kader zullen het tijdstip en de wijze van evaluatie van Factor 10 nader bepaald worden.

3. Momenteel is afgesproken dat de huidige werking van Factor 10 in de periode 2002-2003 in het algemeen voorgezet wordt. Eventuele bijstellingen worden waar nodig uitgevoerd. Voorbeelden van specifieke acties voor deze periode zijn :

- een uitgebreide promotiecampagne rond eco-design en Factor 10 (verspreiding folder Factor 10, regelmatig publiceren van een Factor 10-nieuwsbrief, promotie van de internet-site, schrijven van artikels voor vak- en algemene bladen, deelname aan milieubeurzen) ;

- het organiseren van een studiedag of workshop ;
- de uitvoering van nog nader in te vullen specifieke acties naar de doelgroep "onderwijs" ;
- de uitwerking van inhoudelijk relevante info (verdere uitwerking databanken, ter beschikking stellen van relevante info en tools voor het implementeren van eco-design, een extensief overzicht van onderzoek in Vlaanderen op vlak van eco-design) ;
- de afstemming met andere steunpunten.

Naast de ondersteuning van een aantal initiatieven door derden en continuering van Factor 10 in de komende jaren worden nog andere initiatieven genomen om eco-design verder te implementeren.

Zo is het de bedoeling om ook druk uit te oefenen op de producent via een stimulering van de vraag naar milieuvriendelijke producten. Drie voorbeelden van initiatieven van de Vlaamse milieuoeverheid voor de periode 2002-2003 zijn:

- het project "Milieuvriendelijk consumeren" levert een bijdrage tot een goede en gebruiksvriendelijke informatievoorziening opdat de consument of inkoper bij een bedrijf of overheid, een juiste afweging kan maken in het voordeel van milieuvriendelijke producten ;
- een tweede voorbeeld is het besluit van de Vlaamse regering van 8 mei 2002 betreffende de invoering van milieuzorg in de administraties en VOI's van de Vlaamse Gemeenschap. Het aankoopgedrag van de overheid kan immers een belangrijke stimulans zijn voor de aanbodzijde ; (*VOI : Vlaamse openbare instelling – red.*)
- een derde voorbeeld is de vernieuwde samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen, waarin milieuverantwoord productbeleid een belangrijke rol speelt.

Naast de noodzakelijke informatieverlening en sensibilisering via onder andere Factor 10 wordt ook de toepassing van andere instrumenten in het vooruitzicht gesteld. Hierbij is de afstemming met andere beleidsniveaus en met andere beleidsdomeinen essentieel. Onderstaande voorbeelden van acties voor de periode 2002-2003 tonen dit aan.

- Wat reglementering betreft, is er duidelijk een kentering waar te nemen. Dit is vooral op Europees vlak zichtbaar (wat logisch is, omdat de vrijemarktprincipes in belangrijke mate bepalen welke productgerelateerde maatregelen doorgevoerd kunnen worden in de diverse lidstaten). Mijn departement neemt waar mogelijk actief deel aan dit beleid.

Zo werkt de Europese Commissie momenteel aan een witboek "geïntegreerd productbeleid", waarin aangegeven zal worden welke stappen gedaan kunnen worden om productgerelateerde preventie in verhoogde mate doorgang te laten vinden. Ecodesign speelt in een dergelijk beleid een prominente rol.

Voorts is er concreet een ecodesignreglementering (EEE-richtlijn) in de maak op vlak van elektronica en elektrische apparaten. Deze zal in de komende jaren voor deze productcategorie mee bepalen hoe producten ontworpen dienen te worden.

Bovendien worden bedrijven geconfronteerd met toenemende en strengere reglementering inzake beperking of verbod op het gebruik van gevaarlijke stoffen, zoals zware metalen (o.a. lood, cadmium,...), ozonafbrekende stoffen, asbest, POP's, broomhoudende brandvertragers, PCB's, enzovoort. Dit geldt eveneens voor het gebruik van stoffen zoals ftalaten, PVC en dergelijke in bepaalde toepassingen.

(POP's : persistente organische polluenten ; PCB's : polychloor bifenylen ; PVC : polyvinylchloride – red.).

- Op federaal niveau is een "Richtplan Geïntegreerd Productbeleid" in voorbereiding, waarin de Europese context inzake geïntegreerd productbeleid opgenomen zal worden.

De uitwerking van dit plan gebeurt door de federale overheid, in nauwe samenwerking met de drie gewesten. In dit plan staat de uitwerking van een optimale instrumentenmix centraal.

- Andere beleidsinstrumenten waaraan gewerkt wordt en die de mogelijke toepassing van ecodesign kunnen stimuleren, zijn onder andere de toepassing van ecotaks en -boni en het afsluiten van milieubeleidsovereen-

komsten voor bepaalde afvalstromen waarin bepaalde doelstellingen inzake preventie behaald moeten worden.

- Bepaalde ecodesignprojecten komen bovendien in aanmerking voor IWT-steun. Voorts behoort subsidiëring via Presti 5 in de toekomst tot de mogelijkheden.

Het is uiteraard ook de taak van Factor 10 om de Vlaamse bedrijven van de subsidiemogelijkheden op de hoogte te brengen.

(IWT : Vlaams Instituut voor de Bevordering van het Wetenschappelijk Technologisch Onderzoek in de Industrie ; Presti : preventie stimuleren = programma's inzake preventie en milieuzorg gericht naar KMO's – red.).